

Lacoste in Salanon sta s tem svojim delom dala sodoben učbenik biogeografije, ki ga bodo s pridom uporabljali geografi in botaniki oziroma zoologi. Zlasti pa bo kot solidna osnova služil za nadaljnje proučevanje in študij na področju biogeografije.

F. Lovrenčak

A. Huetz de Lempis, La végétation de la terre. Masson et Cie éditeurs, Paris 1970, 153 strani, 15 črno-belih fotografij in 76 kart, profilov in diagramov.

Tako, kot sta napisala Riley in Young za angleške študente geografije pregleden fitogeografski učbenik (glej poročilo v Geografskem vestniku 1971), je za njihove francoske kolege enako delo opravil Huetz de Lempis s to svojo knjigo.

Avtor je zasnoval knjigo na geslu francoske geografske šole: opisati, prostorsko omejiti, razložiti. Ti trije vidiki so mu vodilo v vseh tistih poglavjih, v katerih prikazuje rastlinsko odejo na zemlji. S takšnim načinom obravnavanja vegetacije zajame vse tiste dejavnike, ki jih mora geograf pri študiju rastlinske odeje upoštevati, da lahko pravilno razloži tudi ta člen geografskega okolja. Prav zato ima knjiga precejšen pomen, ne samo kot učbenik, temveč tudi za razvijajoče se proučevanje rastlinske odeje na zemlji.

V prvem delu knjige avtor najprej na kratko povzame osnovno znanje iz botanike: o sistematski in morfološki klasifikaciji rastlin, o njihovi zgradbi in o življenjskih procesih v njih. V tem delu knjige avtor osvetljuje tudi ekološke razmere; zlasti v poglavju, kjer prikazuje odnos rastlina—podnebje, dokaj izčrpno zajema vse tiste podnebne dejavnike, ki vplivajo na rastne razmere. V posebnih poglavjih obravnava še odnose rastlina—prsti in rastlina—druga živa bitja. Tu je zajeto tudi delovanje (pozitivno in negativno) človeka, ki mu avtor pripisuje velik pomen, saj je človek s svojim gospodarjenjem, v stoletjih močno spremenil vegetacijo na zemlji. Pri pravilni razlagi sedanje rastlinske odeje je treba končno upoštevati tudi njen zgodovinski razvoj. Zato avtor na kratko predstavi vegetacijske razmere v kvartarju, nato pomen klimatskih sprememb na raste in s tem v zvezi sedanje rastlinske areale.

Prvi del knjige zaključuje poglavje o konkurenčnem boju rastlin in o rastlinskih združbah. V njem avtor razloži tudi pojem klimaksa. Na kratko so opisane še vegetacijske karte in profili. Ves ostali del knjige je posvečen regionalnemu prikazu vegetacije na zemlji.

Način prikazovanja rastlinske odeje po posameznih regijah na zemlji je naslednji: na začetku vsakega poglavja avtor prikaže glavne vegetacijske tipe ter njihove najznačilnejše poteze na celotnem obravnavanem področju, nato pa sledi razlaga rastijsa po posameznih manjših regijah.

Tako avtor najprej predstavi rastlinsko odejo v zmernih in hladnih pasovih, kjer so zastopani tako gozdni kot negozdni tipi rastijsa. Po prikazu glavnih značilnosti teh tipov rastijsa avtor preide na njihovo razprostranjenost. Prikazuje rastlinsko odejo v zmernem pasu Evrope in v mediteranskih deželah ter vegetacijo subtropskih in zmernih področij južne polote. V naslednjem poglavju je zajeta rastlinska odeja tropskega vlažnega pasu: tropski dežni pragozd in savana. Sledijo regionalni prikazi rastijsa v gorah tropskega pasu in v tropskih širinah Afrike, Amerike in Oceanije.

Knjigo zaključuje četrto poglavje, ki obravnava raste aridnih in semi-aridnih področij Sahare in njenega obrobja, suhih in polsuhih predelov Azije in Severne Amerike ter suhih predelov južne polote.

Poleg prikazov rastlin, ki tvorijo posamezne vegetacijske tipe, so v vseh poglavjih zajeti tudi tipi prsti in klimatske razmere, ki so povezane z obravnavanim rastijsom. Pri prsti je na kratko razložena zgradba profila in nekatere kemične in fizikalne lastnosti. Značilni profili prsti so prikazani tudi grafično. Na podoben način kažejo pluvi-termični diagrami podnebne razmere področij, ki jih porašča obravnavana vegetacija. S temi diagrami, pro-

fili prsti in drugim ilustrativnim gradivom (kartami, vegetacijskimi profili in fotografijami), ki je dobro izbrano in bogato, knjiga nazorno predstavlja rastlinsko odejo kot zelo značilen člen pokrajine.

F. Lovrenčak

Struktury i procesy osadnicze. Praca zbiorowa pod redakcją Stefana Golachowskiego. Region Opolski, tom II. Instytut Śląski w Opolu. Opole—Wrocław 1971. Strani 378.

Že ob dosedanjih naših stikih z družbenogeografsko katedro Geografskega inštituta univerze v Wrocławu, ki jo vodi prof. St. Golachowski, smo imeli priliko spoznati, da nas družijo mnogo podobnih družbenogeografskih raziskovalnih aspektov. Čeprav je Spodnja Slezija s priključitvijo k Poljski po zadnji vojni doživela bistveneje populacijske spremembe kakor Slovenija, je vendar med njima mnogo zgodovinskih in družbenogeografskih podobnosti. To so predvsem naglo napredujoča industrializacija, deagrariizacija in urbanizacija podeželja (suburbanizacija) ter potreba po smotrnem oblikovanju ustreznega urbanega sistema oziroma omrežja naselij sploh, od regionalnih središč prek središč srednje stopnje do lokalnih centrov. To velja še posebej za t. im. Opolsko Slezijo, kateri je posvečena knjiga, ki o njej poročamo in ki dokazuje sistematično sodelovanje wrocławskih geografov pri proučevanju tega predela. Razen knjige o naselbinskih strukturah in procesih sta o opolski regiji predvideni še dve, ena o fizični geografiji ter druga o faktorjih in smereh družbenogospodarskega razvoja.

Knjiga je za nas zelo zanimiva, ne samo zaradi že omenjene, naši podobne problematike, temveč tudi zaradi podobnih metodoloških prijemov. Čeprav gre namreč za timsko delo (»praca zbiorowa«), poudarja prof. Golachowski že v uvodu, da ne gre za enostavno vsoto specialnih proučitev posameznih avtorjev, temveč za kompleksen sintetični prikaz problematike naselbinskega omrežja. Močan poudarek je na matematičnih metodah, kjer skuša delo, zlasti razprava, ki jo je napisal B. Kostrubiec, slediti pobudi P. Haggetta za matematične, modelske analize regionalnih sistemov. Ostali prispevki obravnavajo prostorsko strukturo transportnega omrežja (M. Slenczek), naselja kot linijske pojave, ki se s stopnjevanjem suburbanizacije širijo vzdolž cest (B. Miszewska), lokalne naselbinske skupine (E. Jakubowicz), funkcijsko strukturo mest (J. Kroszel), demografsko problematiko v razdobju 1950—1970 (R. Rauziński), področja urbanizacije (Z. Mikolajewicz), označena sintetično na podlagi predhodne analize z gospodarskega, demografskega, prostorskega in sociološkega vidika ter končno morfologijo naselij (A. Żagożdżon), kjer se — kakor pri nas — bogata tradicija morfološko-genetskih proučevanj naselij nadaljuje in dopolnjuje s proučevanji novejših morfoloških preoblikovanj. Skratka, vsebinski in metodološki problemi, ki so nam močno domači.

Svetozar Ilešič

Imre Bencze — Tajti V. Erszébet, Budapest, An Industrial-Geographical Approach. Studies in Geography in Hungary, 10, Geographical Research Institute, Hungarian Academy of Science, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1972, str. 1—168.

V zvezi z organizacijo evropske regionalne geografske konference v Budimpešti so madžarski geografi pripravili več fizično in družbenogeografskih prikazov svoje domovine, večidel napisanih v angleščini. V sklop teh študij sodi tudi industrijskogeografski prikaz Budimpešte, ki ga sestavljata dva različna prispevka.

V prvi razpravi I. Bencze prikazuje potek industrijskega razvoja Budimpešte in s tem v veliki meri razvoj madžarske industrializacije nasploh, kajti kljub velikim naporom za premestitev tovarn iz mesta, je ostal delež prestolnice še vedno prevladujoč (pred vojno 62%, l. 1969 45% vseh v indu-